

EM 2013/14
12. november 2013
Sara Olsvig

Udenrigspolitisk redegørelse 2013. (Formand for Naalakkersuisut & Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender)

Grønlands geo-strategiske betydning

Det er vigtigt, at Grønland har en klar og stærk stemme i det internationale samfund. Vi er en lille nation, men det gør ikke vores viden om og position i verden mindre. Der er ingen tvivl om, at vi som verdens største ø, beliggende i Arktis mellem store verdensmagter, har en stor geo-strategisk betydning. Det har vi uanset hvilke ressourcer vi besidder på vores territorium. Dog gør de kendte forekomster af vores ressourcer, at der er øget fokus på vores gøren og laden. Ikke mindst blandt de nationer og selskaber, som åbenlyst eller mindre åbenlyst har interesse i vores naturlige rigdomme. Det gælder både levende ressourcer og ikke-levende ressourcer. Derfor er det af stor vigtighed, at vi fører en klar og ansvarlig politik om vores ressourcer og rammelovgivning omkring dem.

Eksport og udenrigspolitik hænger sammen

Udnyttelsen af fisk, rejer, sæler og hvaler er tæt knyttet til udenrigspolitik. Vi skal løbende ud i verden for at bringe budskaber om de eksportmuligheder vores store land byder på og sikre, at vi skaber os de markeder der er nødvendige for en stabil eksport af vores vigtigste ekportvarer. Vi skal også ud i verden og sikre, at der er forståelse og anerkendelse af den udnyttelse vi har af vores sæl- og hvalbestande, så vi herhjemme sikrer en bevarelse af den kultur og de erhverv sæler og hvaler giver os.

Dette kræver dog, at vi forvalter vores levende ressourcer ansvarligt, i henhold til principperne om bæredygtighed og med baggrund i videnskabelige data. Det er principper og data omverdenen forstår og der holdes øje med, om vi lever op til disse principper. Vores råstoffer fra undergrunden er også en eksportvare vi aktivt skal arbejde på at sikre et pålideligt marked for. Det kræver en høj grad af benarbejde at knytte de uundværlige internationale relationer som sikrer, at Grønland ikke bare anses som en mulig samarbejdspartner, men også som en mulig handelspartner.

Åbenhed i forvaltningen er nødvendigt

Også her holder verden øje med om vi vægter åbenhed og gennemsigtighed, demokrati og politisk stabilitet. Naalakkersuisut har et ansvar for at sikre, at Grønland har en stabil og pålidelig administration og embedsværk. Det er en af Naalakkersuisuts fornemste opgaver.

Vi skal øge vores diplomatiske synlighed

Naalakkersuisut har valgt at videreføre arbejdet med oprettelsen af en repræsentation i Washington DC. Vi støtter dette arbejde, men vil også tillade os at påpege, at der i andre lande i verden, særligt de store vækstlande, kan findes større og bredere markeder end i USA for de varer Grønland kan eksportere. Derfor mener vi, at der sideløbende med oprettelsen af en repræsentation i USA skal sikres et tættere samarbejde med de danske ambassader i steder som Beijing, Seoul og Moskva.

Vi skal opretholde en høj viden om og indsigt i de internationale processer. Vi skal vide hvor og hvornår tingene sker. Vi skal være til stede og vise både interesse og lade vores stemme

blive hørt. Ofte handler det ikke så meget om, præcis hvor til et møde man sidder, men om man er dygtig nok i det diplomatiske arbejde til at gøre indtryk og yde indflydelse.

Arktisk Råd boykottet har sat os tilbage

Det er dele af baggrunden for, at vi fra Inuit Ataqatgit har kritiseret Naalakkersuisut for at vælge et boykot af Arktisk Råd. Ikke nok med, at Grønland ikke brugte sin plads ved bordet under ministermødet i Kiruna, så valgte Naalakkersuisut også at sætte al Grønlands deltagelse i Rådets arbejde i en længere periode.

Vi er glade for, at Naalakkersuisut nu har ændret mening, og igen lader vores dygtige embedsfolk og videnskabsfolk tage del i Arktisk Råd arbejdet. Men selve handlingen og det signal der blev sendt ved boykottet har efter vores overbevisning skadet vores lands omdømme. Vi har ikke opnået en positiv ændring i Grønlands position eller mulighed for deltagelse i Arktisk Råd. Tværtimod har boykottet givet anledning til, at det canadiske formandsskab nu har indskærpet, at Rådet består af otte medlemsstater, at der ved embedsmandsmøderne ikke er ændret praksis for, hvordan staterne må deltage. Det er også indskærpet, at der ikke længere kan stå Grønland på navneskiltene eller være grønlandske flag i mødelokalerne.

Derfor undrer vi os over, Formanden for Naalakkersuisut i sin åbningstale bruger Arktisk Råd boykottet som et eksempel på noget den grønlandske befolkning kan være stolte af. Når vi rejser rundt i vores arktiske nabolande er det noget ganske andet vi oplever. Verden omkring os har ikke forstået hvorfor Grønland valgte et boykot og i en periode satte sig selv uden for indflydelse i Arktisk Råd.

Arktisk Råd bør drøfte selvstyrende landes position

Fra Inuit Ataqatigiit er vi ikke i tvivl om, at der er forhold i Arktisk Råd der skal være bedre for et selvstyrende arktisk land som Grønland. Men vi ville have valgt deltagelse i Kirunamødet - brugt den unikke mulighed for at rejse sagen over for de øverste statsrepræsentanter, og sikret, at hele Arktisk Råd tog sagen alvorligt. Rådet har endnu ikke drøftet åbent, hvad de selvstyrende arktiske landes position skal være. Kun det canadiske formandsskab har taget stilling, og det er klart, at der ingen ændring er sket. Spørgsmålet er nu, om Grønland skal gennem et nyt boykot ved næste formandsskifte. Vi vil på det stærkeste opfordre Naalakkersuisut til at være til stede ved næste ministermøde i Arktisk Råd, og bede hele Rådet om at drøfte den fremtidige position for selvstyrende lande i Arktis. Grønland er her for at blive, vi skal selvfølgelig tagedel af beslutningerne om Arktis.

Inden for Rigsfællesskabet har Naalakkersuisut forhandlet sig frem til en ordning, hvor Grønland taler på vegne af hele riget i anliggender, som Grønland har hjemtaget. Vi er fra Inuit Ataqatigiit glade for, at en sådan løsning er fundet, men vi mener klart, at denne løsning kunne have været forhandlet på plads uden et boykot af hele Arktisk Råd. Vi stiller også spørgsmålstejn ved, om ikke en sådan ordning er mindre elastisk end den ordning vi havde før – for hvad med når emner vedrørende sagsområder vi ikke har hjemtaget er på dagsordenen? Skal vi så stå tilbage på trods af, at grønlandske embedsfolk måske på det pågældende område er bedre rustet end danske embedsfolk?

Arktisk Råd som det vigtigste arktiske organ

Arktis er under internationalisering. Arktis Råd åbner op for nye observertørstater, og flere og flere viser interesse i vores region. Det gælder også Polarhavet, som for en stor er internationalt farvande. Selvom der ikke estimeres at være store forekomster af olie- og gas i området uden for de forskellige kyststaters eksklusive økonomiske zoner, så er territorium og fiskeressourcer stadig grunde nok til, at interessen ikke vil være dalende i de kommende år. Fra Inuit Ataqatigiit mener vi, at Grønland skal gå pro-aktivt ind i en egentlig debat i Arktisk Råd om, hvorvidt Arktisk Råd ikke bør være det organ hvor aftaler om fiskeri i Polarhavet udarbejdes.

Vi blev en smule bekymrede da vi hørte Formanden for Naalakkersuisuts udmelding under Nordisk Råd sessionen om, at de fem nordiske lande i højere grad skal tale med én stemme i Arktisk Råd. Fra Inuit Ataqatigiit vil vi stærkt advare imod en form for "nordisk mafia" i Arktisk Råd. Det er ekstremt nødvendigt, at Arktisk Råd forbliver et organ, hvor debatten er åben og at landene ikke låses fast i blokke. Vi skal huske på, at hvis ikke vi finder konsensus om sagerne i Arktisk Råd, så kører USA, Rusland og til dels også Canada solo. Det bedste er, at vi sikrer bred enighed i rådet, og ikke splitter rådet i en "nordisk blok" og "alle de andre".

Diplomatisk hval-løsning nødvendig

Den Internationale Hvalfangstkommission er et andet forum hvor Grønland skal sikre sin klare stemme og deltagelse. Vi er glade for, at Naalakkersuisut er enige i den linje Inuit Ataqatigiit lagde under vores regeringstid. Den unilaterale tildeling af kvoter er inden for IWC's egen videnskabelige komites anbefalinger, og det er Grønland som har fat i det lange strå i denne sag. Vi er enige i, at tiden ikke er til en grønlandsk udmeldelse fra IWC, da en udmeldelse på nuværende tidspunkt vil være det samme som at anerkende påstanden om brud på konventionen. Derfor er tiden nu kommet til realforhandlinger med Danmark og med resten af IWC. Hvis vi skal sikre vores rettigheder og sikre, at IWC ikke falder fuldstændig fra hinanden som hvalfangstorganisation må vi agere hurtigt og kløgtigt. Inuit Ataqatigiit er klar til at samarbejde om mulighederne for en diplomatisk løsning.

Vi skal gøre vores indflydelse gældende

Grønland er rig på erfaringer på det udenrigspolitiske område. Vi er et land som verden lytter til. Vores indflydelse gøres gældende og vi bærer et stort ansvar regionalt og internationalt. Hvordan vi agerer og hvordan vi forvalter vores ressourcer påvirker både vores naboer og mennesker på den anden side af kloden.

Vi er en del af en global verden, og vi skal føre udenrigspolitisk med solidaritet og menneskerettigheder som centrum.

Qujanaq.